

RITUUM,

QUI OLIM

APUD ROMANOS

obtinerunt,

SUCCINCTA EXPLICATIO;

Ad intelligentiam Veterum Auctorum
facili Methodo conscripta

A G. H. NIEUPOORT.

EDITIO NOVISSIMA,

*A pluribus, quæ in ceteras irrepserant, mendis
expurgata, atque æneis tabulis illustrata:*

Cui præter Cl. JOAN. MATTHÆI GESNERI
Prolusionem, accedunt perpetuæ GUIL. OTH.
REIZII, atque ejus fratris JOANNIS
FRIDERICI Adnotationes.

IN TYPOGRAPHIA BASSANENSI,

MDCCCLXVII.

SUMPTIBUS REMONDINIANIS.

Superiorum Permissu, ac Privilegio.

P R Æ F A T I O

A U C T O R I S.

NULLUM unquam imperium, quod quidem literis proditum sit, ad tantam amplitudinem a tam exiguis initiis pervenit, quam Imperium Romanorum (a); ita ut in ipsos reges dominatum exercuerint (b): cujus rei in historia eorum varia exstant exempla (c). Et, licet verissimum sit, soli Deo regnorum incrementa deberi (d); hoc tamen etiam certum est, eum, ut ad finem sibi destinatum pertingat, hominibus, variisque eorum institutis uti solere: unde sane liquet, eam Rempublicam, quæ præ ceteris adeo emerit, præstantissimis plane legibus & moribus fuisse fundatam (e). Nam, ut eleganter dicit Cicero (f), *neque viri, nisi ita morata civitas fuisset, neque mores, nisi hi viri præfuissent, aut fundare, aut tamdiu tenere potuissent tantam, & tam juste lateque imperitantem Rempublicam (g)*. Et vere Romanos (præsertim, si antiquiora videamus tempora, & paucos excipiamus, quorum mores vulgo sunt improbati) possumus vocare viros in exemplum omnium virtutum natos: ita tamen, ut virtutes eas non ad normam veritatis Christianæ, sed ad gentilium Sapientum præcepta exigamus. Nec aliter unquam tot gentes ro-
bore

(a) Vid. Dion. Halic. Lib. I. c. 1. (¶ s.) (b) Atram. Not. ad Cic. Orat. pro Dejot. c. 1. (c) Tacit. Hist. II. 81. (d) Plut. Romul. p. 79. c. (e) Liv. præfatio. (f) De republ. lib. V. apud Augustin. de Civit. Dei, l. 81. (g) Vid. etiam Dion. Hal. III. 11.

R I T U U M,
QUI OLIM APUD
R O M A N O S
O B T I N U E R U N T,
S U C C I N C T A E X P L I C A T I O

S E C T I O P R I M A.

De variis divisionibus & Ordinibus Populi ROMA-
NI, ejusdemque Comitibus.

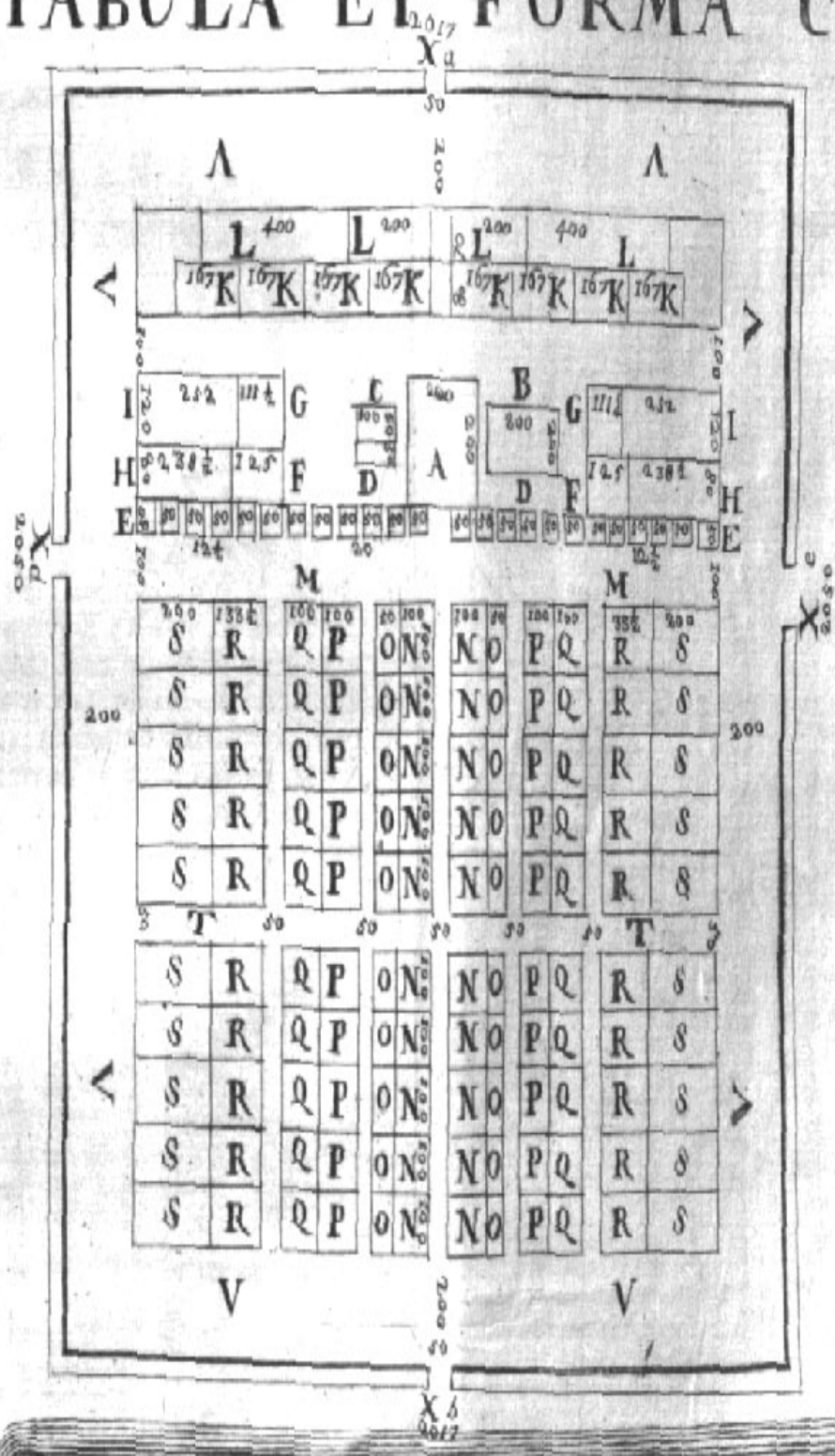
C A P U T P R I M U M.

*De origine Urbis Romæ, & divisione Romano-
rum in Tribus & Curias.*

Antiquitates Romanas noscituræ opera pretium est breviter ipsius
urbis Romæ originem altius paul-
lo repetere; quam juxta vulga-
rem, & quæ apud plerisque ha-
ctenus obtinuit, opinionem ex-
plicabimus, de ipsa rei veritate
non anxie nimis solliciti; quia
id tantum agimus, ut Latini scri-
ptores penitus ab harum literarum studiosis in-
telligantur: nec compendii brevitatem eam disquisi-
tionem patitur. Sed commodiore loco & paulo la-
tius de hac re agimus in *prolegomenis ad Compen-
dium Historiæ Romæ*, quæ videri possunt.

TABULA ET FORMA CASTRORUM

- A Praetorium.
- B Quaestorium.
- C Legati duo.
- D Tribuni.
- E Praefecti Socium.
- F Evocati equites.
- G Ablecti pedites.
- H Evocati pedites.
- I Ablecti pedites.
- K Extraordinarij equites.
- L Extraordinarij pedites.
- M Principia.
- N Equites Romani.
- O Triarij legg.
- P Principes legg.
- Q Hastati Socj.
- R Equites Socj.
- S Pedites Socj.
- T Quintana.
- V Spatium ad vallum.
- X Porta Praet.
- X Porta Ducum.
- X Porta Princip. dextra.
- X Porta Princip. Sinistra.

RERUM ET VERBORUM:

322

Vicarius præfæti prætorio. 80
 — Urbis. 88
 Vicorum præfæti. 7
 Victimæ & hostia ut differant. 192.
 Victimarii qui fuerint. 186
 Victoria Romæ culta. 175
 Victoriarus nummus idem qui Quinarius. 287
 Vigiliarum militarium ratio. 292.
 Vigintiviri. 75
 Villa publica. 35
 Villius (M.) Tappulus auctor legis annalis. 48
 Vinculorum genera. 119
 Vindicta manumittere quid sit. 206
 Vineæ quæ fuerint. 244
 Virgines Vestales. 126. 184
 Virgo Maxima Vestalium verustissima. 184
 Viri a sacris Bonæ Deæ arcebantur. 159
 Viriplaca Dea. 152
 Virtutes pro Diis cultæ. 153
 Virtuti Scipio templum struxit. 165
 Vis publica & privata quid sit. 112
 Visceratio quid fuerit. 308.
 Virem etiam gestabant evocati. 315
 Vitæ insigne centurionis. 338
 Vivarium quis locus fuerit. 211.
 Ὑμνηστές, Vates, unus ex Saliis. 181
 Voluptas Dea. 165
 Vomitoria in amphitheatro. 219.
 Vortumnus quis & unde dicitur. 180
 Ὑποθεσία, adoptio. 298
 Votiva sacra, seu ἑορταῖα. 191.
 Votivi Iudi qui fuerint. 231

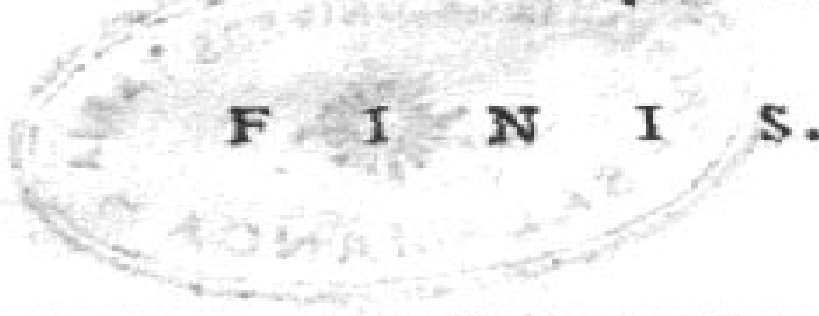
Votorum faciendorum ratio. 190.
 Votum sepulchro inscriptum. 308.
 Ὑπάτοι, Consules. 91
 Urbane tribus quæ. 7
 Ὑπὸροι, pila. 241
 Uthores qui fuerint. 302
 Utinam quid fuerit. 308
 Utensilia militum. 254
 Uti rogas, formula in legibus ferendis. 47
 Vulcani festum quomodo celebratum. 138
 — montes ardentem. ib.
 Vulcanus ignis & fabricorum Deus. ibid.
 — Claudus fingitur. ibid.
 — ejus uxores Maja, vel Majesta. ibid.
 — idem Moleiber. ibid.
 — pro igne. ibid.
 — unde dictus. ibid.
 Vulpes cur in sacro Cereris combustæ. 170

X

Ξένιος. 114
 Ξύττον & Ξύττος quid fuerint. 114

Z

Zephyrus Floræ maritus. 161.
 Ζεὺς πολιούχος. 123
 — Τροαίουχος, ἱεροσκελεφόρος. ibid.
 — Ὀρθαίστιος. ibid.
 — Ἐπιτάστιος. ibid.
 Ζυγερὴ in acie quid sit. 245

Emendabat Franciscus Gualtieri.